

ЦЕНТРАЛНА ИЗБИРАТЕЛНА КОМИСИЯ
Обществен съвет

ПРОТОКОЛ
№ 133

На 7.09.2022 г. се проведе заседание на **Обществения съвет** към ЦИК.

ПРИСЪСТВАХА:

Стоил Цицелков – председател на Обществения съвет, Европейска асоциация за защита на човешките права – България;

Надежда Гологанова – заместник-председател на Обществения съвет, Гражданска инициатива за свободни и демократични избори;

Денислав Генчев – Сдружение „България на гражданите“;

Дончо Пачиков – Българско сдружение за честни избори и граждански права – Национална асоциация;

Тодор Гунчев – Федерация на независимите студентски дружества;

Заседанието бе открито в 18 часа и 15 минути и председателствано от господин **Стоил Цицелков** – председател на Обществения съвет към ЦИК.

* * *

ПРЕДСЕДАТЕЛ СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Уважаеми колеги, откривам заседанието.

Започваме с *точка разни* относно предложения за съвместна работа.

Давам думата на **Дончо Пачиков**. Заповядай.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Колеги, аз изпратих това, което имах предвид за щаб, ако приемете.

ПРЕДСЕДАТЕЛ СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Нека да поясня. Става дума за общ щаб. Някаква координация между организациите, които имат наблюдатели в изборния ден, където да се събират всякакви сигнали, жалби и той да съдейства и да улеснява процеса по подаването им.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Има наблюдателски организации, които не са в Обществения съвет. Тези наблюдателски организации бихме могли да ги привлечем към щаба и след това да ги привлечем към Обществения съвет чрез активни действия.

ПРЕДСЕДАТЕЛ СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Нека да им предложим тази платформа, в която всеки да се включи. Много ми харесва тази идея.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Ако я приемем, аз ще помисля още малко да я разработя следващите един, два дни и да я предложа като истинска такава.

Само да се върна една стъпка назад. Аз съм учил в Москва три години в Академия. Там ме научиха, когато има сложни въпроси, да гледам в корена на нещата. Когато говорим за машини и машинно гласуване, някой може ли от нас да каже чия собственост са машините.

ПРЕДСЕДАТЕЛ СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Официално вече са на държавата.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: За колко пари ги купихме.

ПРЕДСЕДАТЕЛ СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Не мога да ти кажа.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Плащахме наем за няколко избора на „Сиела Норма“ АД, а след това ги купихме на стойността им. Ако са на държавата означава, че Централната избирателна комисия сто процента отговаря за тях и никакви други организации, производители и доставчици нямат думата там. Централната избирателна комисия е единственият отговорник, ако така разглеждаме въпроса. Машините не са купени, няма фактура. Някой

да е виждал фактура. Какво значи купени. Собственикът на машините отговаря за тях. Те за момента са на „Сиела Норма“ АД. Не са купени.

ПРЕДСЕДАТЕЛ СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Има приемо-предавателни протоколи. Това днес да не го правим тема на нашето заседание.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Това нека да не е тема на това заседание, но нека да го изясним този въпрос и да стане ясно на обществеността.

ПРЕДСЕДАТЕЛ СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Има приемо-предавателни протоколи. Финализиран е процеса и машините са на държавата. Това не е точка в нашия дневен ред.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: По отношение на щаба, аз изпратих едно писмо. Ако има още един човек, който иска да помага, защото едва ли мога да се справя с толкова много информация. Аз съм готов да осигуря два телефонни номера, които да работят само за това нещо.

Искам да помоля да приемем и да се разберем, каквото влезе в този щаб от информация, според мен пряко трябва да отива към медиите. За какво е този щаб. Трябва веднага да върви към медиите. Да се разберем с медиите или с някой от тях, че когато има нещо, което е ексклузивно в щаба, веднага да влиза в тях и да се разгласява. Той не е за някой от нас, а е за цялото общество. Ние сме Обществен съвет.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Аз мога ли един въпрос към Дончо да задам. Първото което си ни писал: Всички наблюдатели да съобщават за незабелязани наблюдатели на единен център, наречен щаб.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Става въпрос за нередности.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Второ, по отношение на тези дейности, аз нямам против да се предава тази информация. Но по някакъв начин, ако ти може да разработиш тази онлайн форма за контакт, което да се качи на сайта и от там нататък да се организира начина на

предаване на тази информация, както казваш към медиите. Предполагам, че това ще е важно, а не всичко, което дойде да го качваме директно към тях, защото предполагам, че ще има и доста фалшиви новини, с които най-малкото ще олекнем като ги пуснем и след това няма да ни обръщам внимание. Пазя се от всякакви новини, които не съм проверил.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Онлайн формата това е моя любим начин за контакти. Аз сам си я правя. Сам я публикувам. Имам къде да я публикувам. Ще изпратя линк на всички. Ако се споразумея с някои медии, не знам кой къде има приятели, защото ние не можем да плащаме за това нещо. Няма да искаме и на нас да ни плащат. Дали са лъжливи или не това е трудно проверимо и това зависи, според мен единствено от нашия наблюдател да прецени кое е истинско и кое не е. Ние не можем двамата или с другите колеги да преценим кое е фалшиво и кое не е. Ние се намираме някъде в безвъздушното пространство. Така че който излъчва информацията, той би следвало да прецени, че си заслужава да влезе в информационното пространство. Благодаря, че ме подкрепяш, предполагам че и другите колеги, всичко което събираме в този щаб, център е хубаво да върви към медиите, защото ние го правим за хората, не го правим за нас.

Благодаря.

ПРЕДСЕДАТЕЛ СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Имам още едно предложение. То е държавата в лицето на Централната избирателна комисия да поиска от „Сиела Норма“ АД да осигури онлайн в реално време информация, за това как протича това машинно гласуване. Това вече се направи за тези частични местни избори. Съществува и дори е разписано в протоколите. Не да гледаме как се гласува на всяка машина, а дали някъде машина се е повредила, къде, колко. Това осигурява прозрачност на процеса. Това може да е заедно с тази експертна комисия, която искаме или да бъде отделно. Но това е още една стъпка за осигуряване на проследимост и прозрачност на процеса, която не сме я измислили ние. Тя дори е

прилагане за частичните местни избори. Това е практика, която на Централната изборителна комисия е известна.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Аз изпратих още две предложения. Едното звучи по следния начин. Във всяка една регионална изборителна комисия съществува информационен център, в който пристигат информации от флашките плюс книжните протоколи. Набират се пред председателя на комисията на ръка. Той сверява, че всичко е вярно и ги изпращат в „Информационно обслужване“ АД. Не се изпращат в Централната изборителна комисия. Възможно ли е аз като гражданин, ние като организации да получим копие от изпратените писма до „Информационно обслужване“ АД или не.

ПРЕДСЕДАТЕЛ СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: В момента не е възможно.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Защо не е възможно?

ПРЕДСЕДАТЕЛ СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Не е предвидено.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Днес разговарях с Надя Гологанова по този въпрос и каза, че не е предвидено в Изборния кодекс. Има Закона за достъп до обществена информация. Това обществена информация ли е или не е обществена информация по Закона за достъп до обществена информация. Тя е получена с обществени пари. Това означава, че тя е обществена информация. Освен това след като отиде в „Информационно обслужване“ АД те там правят по неизвестен протокол, който не е одобряван от никой, който не е сертифициран от никой и след това произнасят нещо пред Централната изборителна комисия и Централната изборителна комисия го артикулира. Това ли е избора?

ПРЕДСЕДАТЕЛ СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Последното което каза е точно така.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Къде отиваме ние като общество? Разчитаме на някакви си хора, които правят нещо си, неизвестно какво, по неизвестен начин и след това трябва да им вярваме. Няма такова нещо.

Аз по Закона за достъп до обществена информация предлагам на Обществения съвет, ако реши, да направим съответно писмо, аз ще го подготвя и да го изпратим където трябва. Ще помогна къде и как да се изпрати, за да получим тази информация обратно ние и всички които пожелаят. Всички могат да поискат тази информация. Защо да не я поискат. Тя секретна ли е, държавна тайна ли е? Фалшива информация ли е? Самото скриване на тази информация говори отрицателно, не казвам други думи. Защо да не го поискаме. Ако Общественият съвет реши, че няма солидарност да го поискам като Обществен съвет, аз ще го поискам като отделна организация. За мен не е проблем. Нека да ми откажат. Защо ми отказват или на Обществения съвет защо му отказват? Общественият съвет трябва да бъде активен орган, а не пасивен наблюдател на нещо, което не е редовно. Събираме се, говорим различни неща и никой не чува, никой не слуша. Ако искаме това нещо цяла България ще ни обърне внимание. Солидарни ли сте да поискаме тази информация като Обществен съвет? Да или не е отговора. Никакви други разсъждения не искам да изслушвам, защото всичко друго е ясно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Това не е начин на водене на конструктивен диалог. Нека да се изслушваме и да предлагаме. Аз също съм частично съгласен с тебе. Ние трябва да поискаме тази информация, но по друга линия, не по Закона за достъп до обществена информация. Смисъла на законът е не всеки да получава всяка информация, а да се иска конкретно за всяко нещо, а не всеки да получава всичко. Това е информация, която е ресурс, а да я поискаме от „Информационно обслужване“ АД. Те имат техническата възможност. Те са тези, които трябва да ни осигурят достъп до всичко, което получават, за да може да видим на базата на какви входящи данни те излъчват тези резултати.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Ти каза същото, което казвам и аз. Приемам. Тодор е активен, Надя малко е против това нещо.

ПРЕДСЕДАТЕЛ СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Аз съм твърдо за да поискаме тази информация.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Аз ще сглобя писмото в близките един, два дни до всички за да го одобрим и да излезем от името на Обществения съвет и пред медиите, че Общественият съвет иска тази информация на имейл еди-кой си или на няколко имейла. Ето как ще повишим доверието в изборния процес у всички български граждани, като всичко е открито. Аз съм наблюдавал много РИК-ове. Там влиза в черна кутия. Интернетата не бил сигурен, но те го изпращат по интернет. Там били едни сигурни канали. Ние знаем колко са сигурни. Да напиша ли писмото?

ПРЕДСЕДАТЕЛ СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Да, да го направим по-бързо. Може да свикаме извънредно заседание, за да им дадем време да реагират.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Искане достъп по ЗДОИ, искане достъп за обществена информация до какво.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: В РИК-овете има информационни пулове, които събират информация от флашките и ако има книжни протоколи ги набират на ръка пред председателя на комисията на СИК. Той потвърждава, че това е така. И от там нататък къде отива тази информация.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Под каква форма са тези информационни пулове?

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Информационните пунктове на „Информационно обслужване“ АД.

ТОДОР ГУНЧЕВ По какъв начин е тази информация в списък, в екселска таблица в някаква програма, в извадка.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Според мен специална програма подобна на екселската.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Чист ексел. Това е проверено от мен лично.

ТОДОР ГУНЧЕВ: И това нещо се изпраща от РИК към Централната изборителна комисия като екселска таблица.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Към „Информационно обслужване“ АД.

ПРЕДСЕДАТЕЛ СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Ние не знаем как изглежда. Ние никога не сме го получавали.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Ние сме Обществен съвет, но от нас крият.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Стигам до втория въпрос. С каква цел ни е това осигуряване на тази информация?

ДОНЧО ПАЧИКОВ: С цел втория контрол на работата на „Информационно обслужване“ АД.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Аз за идеята съм съгласен. Да обясня защо питам. По принцип дявола е в детайлите и затова питам в каква форма са. Защото по ЗДОИ срока за отговор е две седмици. Как точно искаш, да ти я представят от някаква програма тяхна, която формира нещо, което може да е с разширения CSV, за което трябва специален софтуер за да я отвориш. Каква е целта?

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Искаме в ексел.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Понеже със ЗДОИ съм се сблъскавал няколко пъти. Ако при тях не е налична в систематизиран вид в който се иска, те могат да откажат или да кажат, че е необходимо еди-колко си време и намесата на еди-кой или съгласието от еди-кой си, който да даде информация. Аз съм за да се направи, но да уточним какво искаме. Ако им поискаме нещо да ни дадат, което не ни върши никаква работа за какво.

ПРЕДСЕДАТЕЛ СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Напълно подкрепям Тодор Гунчев. Благодаря ти за това включване. Отново моето предложение е да поискаме от Централната избирателна комисия. Ние сме Обществен съвет, но сме към Централната избирателна комисия. Да поискаме нашия принципал да задължи „Информационно обслужване“ АД да поддържа тази база данни, както Централната избирателна комисия има на сайта си база данни с всичките жалби, да си ги качва и „Информационно обслужване“ АД тези неща, които са от огромен обществен интерес и с които се назначават нашите представители във властта. По ЗДОИ е сложно и ние трябва да искаме за всеки един акт, документи и

кореспонденция отделно и да чакаме седмици, ние ще ги задръстим и с най-доброто желание ще работят само за нас и ние няма да получим задоволителен обем информация на време, при обявяване на резултата. Не е нашия път това.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Защото ако поискаме с едно писмо, дайте ни информационните пулове, очаквам първо да ни кажат: Добре ще ви ги дадем. Като го поставите това искане трябва да е налична тази информация, защото това е едно от условията по ЗДОИ, да е налична и да е във форма, която е систематизирана и отговаря на искането. Информацията е два вида - едната е официална, а другата е служебна. Официалната е тази информация, която са техните актове. Служебната е тази по която те работят и на която база взимат тези решения и актове. Ние в момента ще искаме достъп до служебна информация. Те ще ни кажат: „Добре. Но когато ни я дадат цялата, ние тогава ще я обработим и в 14 дневен срок ще ви я дадем.“ Това ще е около седмица след като обявят официално резултатите от Централната изборителна комисия. Това не е лошо, ако искаме да направим последваща проверка, доколко ще е възможно да я направим на база на някакви файлове, ако те не са в ексел.

Дончо, ако може достатъчно ясно да го разпишеш като текст.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Ако приемете да подготвя този документ по ЗДОИ и да го изпратя по електронна поща за взаимно одобрение и да не правим специално заседание, има електронни пощи и може всеки да го прочете и да отговори, ако нещо трябва да се поправи или да се допълни. Ако сега го поискаме има 14 дни за отговор. Изпращането става в момента и заминава за „Информационно обслужване“ АД.

ТОДОР ГУНЧЕВ: В момент в който заминава там, ти не можеш да ги задължиш. Ти може да поискаш достъп до обществена информация, но първо, тя трябва да е налична и второ, да е систематизирана във вида, в който отговаря на искането.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: За мен не е проблем в какъв вид ще го изпратя. Аз ще напиша текста. Ще ви помоля експресно да го

огледате и ако нещо има за поправки и допълнения. Текстът трябва да бъде към принципала, а това е Централната изборителна комисия, с копие до „Информационно обслужване“ АД, с копие до Държавна агенция „Електронно управление“, с копие до медиите.

ПРЕДСЕДАТЕЛ СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Аз смятам, че това първо трябва да отиде само до Централната изборителна комисия.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Трябва да уточниш от кой го искаш, а след това може да го популяризираш и да го изпратиш до медиите и другите за информация. Искането се подава до един адресат, който е отговорен за изготвянето на отговора.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Отговорен за всичко е Централната изборителна комисия.

ПРЕДСЕДАТЕЛ СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Нашето писмо следва да е до Централната изборителна комисия.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Съгласен съм. След като го одобрим, нека обществото да види какво иска Обществения съвет.

ПРЕДСЕДАТЕЛ СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Ако имаме срок и нямаме отговор, би следвало да информираме обществото за нашата работа.

ПРЕДСЕДАТЕЛ СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Приемаме инициативата. Ние всички смятаме, че трябва да излезем с един призив за повече информация. Аз тези неща, които ви предложих ще ги на пиша, с които започнахме за да може да ги обсъдим. Ако има необходимост може да свикаме извънредно заседание. Може в петък или в понеделник да свикаме заседание, ако се наложи да обсъдим нещо, да прецизираме по имейл. Ще стане много сложно, ако всеки нанесе негови корекции, предложения ще ни отнеме една седмица. По-добре да се съберем и един да пише. Става дума за десет реда текст. Ще си поговорим за един час и ще го направим.

Мисля, че имаме разбирателство. Това което Дончо предлага по ЗДОИ, то е допълнение на това, което аз предлагам, а именно първо да поискаме от Централната изборителна комисия. Може и двете неща да ги направим. Но нека да започнем, това е моето

предложение, с едно искане Централната изборителна комисия да задължи „Информационно обслужване“ АД и да видим те какво ще ни отговорят. Ако ни откажат, разбира се, че ще използваме всякаква законова възможност да се доберем до информация. Ние ще го обосновем, че това са добри практики, че става дума за доверието в процеса и това са съществени и основни неща. Нашето общество се основа на зачитане на човешките права. Имаме един такъв колективен договор, с който сме се разбрали, че ще зачитаме правото си да бъдем представлявани от този, когото ние сме избрали по някакъв проверим, проследим начин. Аз ще изпратя едно искане до Централната изборителна комисия да задължи „Информационно обслужване“ АД, да поискаме база данни на сайта на „Информационно обслужване“ АД, да поискаме пълен одит на процеса, който включва и „Информационно обслужване“ АД от екип от експерти.

Това което Дончо предложи за щаба също го одобрявам. Аз днес научих, че идеята е да включим и други наблюдателски организации, които не са членове на Обществения съвет. Мисля, че е много добра идея да приобщим още организации към работата ни. Да им покажем ние какво правим и да се включат в работата.

Закривам заседанието.

(Закрито в 19.00 часа)

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Стоил Цицелков

Стенограф:

Силвия Михайлова